

1981. április 2. csütörtök
5741. Adár Bét 27

I. MŰSOR

7.07: Reggeli koncert, — 11.15: Elemistáknak, 12.05: Történelmi felvételek, — 13.00: Könyv és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.25: A Heti Szidra, — 16.05: Bartók műveiből, 17.35: Oléknak, 20.10: Bartók-, Kodály- és Liszt-művek, 23.00: Hangjáték, 0.10: Miniatűrök, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Reggeli zenés magazin, 12.05: Helyek és emberek, 12.30: Héber dalok, 14.10: Szórakoztató műsor, 16.10: Kérdés — felelet, 17.10: Utinapló, 18.07: Az idős ember világa, 19.45: Sport, — 20.10: Párbeszéd, 21.05: Cházánut, 22.05: Kívánságműsor, — 23.05: Egymás között, — 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

9.05: Éppen most, — 11.05: Izraeli tavasz, — 14.05: Kettőtől négyig, 16.06: Délután négykor, 17.45: Sport, 18.05: Közgazdaság, 19.05: Héber slágerparádé, 21.35: Szabadegyetem, — 22.05: Klasszikus számok, 23.05: Rádió-vita, 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

HITACHDUT
DLÉJ HUNGÁRIA

JERUSALEM

Örömmel közöljük, hogy 1981. április 6-án, hétfőn este 6 órakor a Roth-kulturcentrumban (Jerusalem, Jafia u. 24. első emelet) összesen egybekötött nagyszabású vitafestévet rendezünk.

Dr. HERMANN DEZSÓ

a M. Zs. V. Sz. vezetőségi tagja, és

DÁN OFRY,

a Jedot Achronot belső munkatársa

részvételével, akik

REAGAN, IZRAEL ÉS EGY

FELFORDULT VILÁG

címűn tartanak előadást.

A tevése háziasszonyai: Deutsch Alice, Grünwald Cipora és Leb Lili.

Költséghozzájárulás: 7 sekel

TEL-AVIV

Felkérés a Tel-Aviv és környéke

magyarajkú jászujához!

Asz idet pészach-ünnep közeledtével

felkérjük a jászujú adakozókat, t. tag-

jaikat és aktivistáikat, hogy nagy-

nyomán ünnepi gyűjtőakciónk lebonyo-

lításában segítsék munkánkat, hogy a rá-

sorolók ünnepi kedveséhez hozzájárul-

janak.

Kérjük, azt a részt kívánunk venni a

felül segélyakcióban, — szíveskedjenek

adományaituk irrodunkba — naponta d.e.

9 — és 12 óra között (pénzek kivétel-

ével) eljuttatni, HOZ. Házikron 61 szan,

Postai címünk: HOH, POB. 26033, Tel-

Aviv (mlküdszáma: 61200).

Mindenképp kellemes, békés, boldog

pészachi ünnepet kíván, előre is hála-

köszönettel:

A tel-avivi HOH Szociális

és Bölgybizottsága

WIZO * TEL-AVIV

Arlozorov 100.

Csütörtök, április 9-én dél-

után 4.30 órakor a tel-avivi

kulturélet nagy eseménye

GÁLAKONCERT

FEHER ILONA,

a világhírű művészek tanár-

nője tiszteletére

Dr. BENEDEK PÁL

interjúja.

Előadnak a művész tanít-

ványai: Erez Ofer, Elias Priel,

Hagai Socham, Zongorán ki-

séri Ruth Menza.

Meghívjuk a magyarajkú jász-

ujú minden tagját. Jegyek a

Wizo chavéraknál.

2. 1981.IV.2

A merénylet ellenére

HAIG KÜLÜGYMINISZTER
ELEGET TESZ KÜLDETÉSÉNEK

Az Egyesült Államok külügy-minisztériumának szóvivője közölte, hogy a Reagan elnök ellen elkövetett merénylet nyomán nem kerül sor Haig külügyminiszter utitervének módosítására.

Közvetlenül a merénylet elkövetése után — amikor még nem volt biztos, hogy nem lesz-e kénytelen az elnök hosszabb időre átadni az alelnöknek munkaköre jelentős részét, bizonyára mérlegelés tárgyává tették, hogy talán érdemes lenne elhalasztani a külügyminiszter korábban

megtervezett útját. Erre nem kerül sor.

Alexander Haig holnap indul külföldi körútjára.

Efrájim Evron, aki Izrael nagykövete az Egyesült Államokban, az elnök ellen elkövetett merénylet után elhalasztotta izraeli útját, tegnap azonban hazaindult.

Izraelben mind a hadügyminisztériumban, mind a külügyminisztériumban megkezdtek a Haig külügyminiszterrel folytatandó tárgyalások anyagának előkészítését. Elsősorban arról

tájékoztatták majd az Egyesült Államok külügyminiszterét hogy a szauidai-amerikai fegyverüteg let jelentős mértékben módosítja a közelkeleti erőegyensúlyt, amelynek fenntartása érdekében elengedhetetlenül szükség van Izrael katonai erejének fokozására.

Mordecháj Cipori, a hadügyminiszter helyettese — mint jelen tettük — néhány nappal ezelőtt tért haza washingtoni útjáról, ahol a kormányzat vezetőivel ugyancsak arról a témáról tárgyalt és lényegében előkészítette a Haig külügyminiszterrel folytatandó izraeli megbeszélések anyagát.

Politikai megfigyelők szerint nem indokolatlan optimizmussal tekinteni e tárgyalások elé, mert az Egyesült Államok külügyminisztere ösztönözte megértést tanúsít Izrael biztonsági problémáiról.

Luxus-éttermet létesítenek a Járkon-parkban

A Tel-Aviv Cífonban lévő Járkon-park mesterséges tavának közepén lévő kis szigeten rövidesen luxus-éttermet építenek, amely — legalább is a tervezők szerint — az ország legpompásabb és legrágább étterme lesz, főleg turistáknak és helyi gazdagoknak.

Az éttermet, amelyben egy páros vacsora ára 130 dollár lesz, 800 ezer dollár befektetéssel létesítik. Az étterem egyik társtulajdonosa Náci Láor lesz, aki a Héjchál Hátárbut mellett lévő „Apropo” kerti kávéház tulajdonosa is. Az étterem neve „Apropo-park” lesz.

Az exkluzív étterem külső és belső falait átlátszó üvegből építik, körülötte dusan tenyésző dísznövényekkel. Az étteremben 140 ülőhely lesz, míg a mellette lévő bárban további 150 hely. Hatalmas táncparkettet is létesítenek, ahol a zenekar a 40-es és 50-es évek kedvelt dallamait fogja játszani. Az étterem egy éven belül lesz kész. Egyébként az Apropo tulajdonosa holnap új

kávéházat nyit a Káméri Színház foyerjében s rövidesen még egy további az éjláti tengerparton.

Raful és Záro apatársak lesznek

Házasodnak a tábornokok gyermekei

Néhány nap múlva, a kollégiai kapcsolatban, a rokon kapcsolat alakulnak ki az izraeli hadsereg két ismert nevű tábornoka között. Ráfael Éjtán tábornok, vezérkari főnök fia feleségül veszi Meír Zoréa (Záro) szolgálaton kívüli tábornok lányát.

Zoréa tábornok a hadseregből való kiválása után az Országos Telekhatóság elnöke volt, majd a DÁS listáján bekerült a Kneszetbe. Aránylag rövid ideig volt honatyja, mert az első között csalódott a DÁS irányvonalában és lemondott képviselői mandátumáról.

A vezérkari főnök fia katonatiszt, a hadsereg légi-haderejének kötelékében szolgált. Zoréa tábornok leánya — akárcsak szülei — Máágán Michéál kibuc tagja.

A vezérkari főnöknek most nősülő fián kívül van egy férjzett lánya és két kisebb gyermeke, Zoréa tábornoknak már csak egy lánya van, mert két fia hősi halált halt.

Tel Aviv állandóan öregszik...

Az ország legnagyobb városában többen válnak el, mint házasodnak és a természetes szaporulat állandóan eszikken

Tel-Avivban kevesebben házasodnak és többen válnak el. Ennek egyik oka, hogy számos fiatal pár kénytelen Tel Aviv perem városába vándorolni. Ez derül ki a tel-avivi városháza által kiadott 1980-as statisztikai évkönyvből, amely a napokban jelent meg.

Az évkönyv megállapítja, hogy 1977-79 években komoly mértékben emelkedett azoknak a száma, akik Tel Avivban dolgoznak, de nem laknak a városban. Ugyan csak növekedett a más városokból naponta Tel Avivba érkező gépkocsik száma: közel 10 százalékkal több, mint az előző években.

Az infláció és a városi adók késedelmes befizetése nagy mértékben növelte a tel-avivi városháza deficitjét. Míg az elmúlt 10 évben az árindex 30-szorosára növekedett, addig a városi adók ebben az időszakban csak 10-

szerezésére emelkedtek.

Egyik érdekes megállapítása az évkönyvnek az, hogy egyre fokozódik Tel Aviv lakosainak előregedési folyamata. Tavaly 8 százalékkal növekedett azon tel-avivi idősök száma, akik öregségi járadékot kapnak a Bituah Leumitól. Ez a tény kihatással van a városi kórházak helyzetére is: az ágyak száma az orvosi intézményekben nem növekedett, míg a szükséglet fokozódott. Aggasztó tény az is, hogy a természetes szaporulat Tel Avivban állandóan csökkenő tendenciát mutat. Ezzel szemben a város lakóinak életszínvonala növekedett, amit az is bizonyít, hogy általában nagyobb lakásokat építenek Tel-Avivban, mint az ország más városában.

POSTAI ELŐFIZETŐINK

FIGYELMÉBE!

1981. április 1-től

1 havi előfizetés

az UJ KELET-re

82.30 sekel

értékű többlettaladdal.

Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget az újarón fizessék be a hónap elején.

A kiadóhivatal

RÖVID HIREK

● Jicchák Návon államelnök látogatást tett Máálot-Társichá faluban, amely az arab-zsidó békes együttélés sikeres kísérletének számít és találkozott a falu vezetőivel. Nagy szeretettel fogadták az elnököt.

● Joram Aridor pénzügyminiszter és Zvulun Hammer közoktatásiügyi miniszter megállapodást kötött arról, hogy a hadsereg égisze alatt működő jesivák 10 millió sekel összegű támogatást kapnak a kincstártól. E jesivákban lehetőség nyílik a tanulmányok folytatására, egyidejűleg a katonai szolgálat teljesítésével.

● A beér-sévali börtönből 48 órás szabadságot kapott egy elítélt, de nem tért vissza a két nap leteltével. Országosan körözik.

● Közvetítették a Klál társaság mérlegét, amelyből kiderül, hogy az elmúlt évben 281,7 millió sekel volt a társaság tiszta haszna.

● Eljárás indult Jozsef Chefici rabbi ellen, aki engedély nélkül adott össze egy fiatal párt. A rabbi 81 éves.

● Március hó folyamán 2,4 milliórd sekelért vásároltak rögzített értékpapírt Izrael polgárai.

● Elrabolták Sulámit Aloni Kneszet képviselőt (RÁC) akatársakját. A bűncselekmény Jeruzsálemben, a Hilton közelében történt.

● Pészach előtt „nagytakarítás” lesz a tel-avivi piacokon. Az akció néhány nap múlva kezdődik.

● A luddi katonai bíróság öt évig tartó fegyházbüntetésre ítélte Ibrahim Tevil, 22 éves férfit, aki a palesztinai terroristaszervezet szolgálatába szegődött.

● Az Arkia légiforgalmi társaság igazgatósága elhatározta, hogy 2 új Boeing-típusú gépet vásárol. Az Arkia most első ízben vásárolt sugárhajtású gépeket. A szerződést megelőző tárgyalás egy hétig tartott.

● Az utóbbi esztendőben 101 ezer új telefont szereltek be Izraelben. A posta jelentése szerint ez rekord-eredménynek számít.

● A rendőrség északi körzetében panaszbiztos kezdi meg működését. R. Burda rendőr-örngyot neveztek ki erre a feladatra. A rendőrség azt szeretné elérni, hogy a közönség bizalommal forduljon a körzeti panaszbiztoshoz, aki — szükség esetén — megfelelő intézkedéseket fogantat a panasz orvoslására.

● A Kneszet pénzügyi bizottsága módosította a bírók fizetését. A Legfelsőbb bíróság elnöke havi 20,970 sekel kap, a Felsőbírók tagjainak 18,290 sekel a fizetése. A törvényszéki elnökök havi 13,730, a törvényszéki bírók havi 12,040 sekel keresnek. A járásbírósi elnökök fizetése 9470 sekel, a járásbírók

7780 sekel bruttó fizetést kapnak havonta.

● Nem mindennapi bűncselekmény ügyében nyomoz Jeruzsálemben a rendőrség. Egy 26 éves asszony több kézzúrással megsebesített egy 22 éves manökent. A kézzúrások a manöken nyakát érték. A vizsgálat első stádiumában azt feltételezik, hogy romantikus háttérre van a bűncselekménynek.

● A rendőrség déli körzetében az elmúlt év során 31 idős ember ellen követtek el rablótámadást. A bűncselekmény gyakoriságára való tekintettel, a rendőrség alaposan átgondolt és megtervezett akciót indít hasonló cselekmények megelőzésére.

● Tegnap este megnyitották Tel-Avivban a „Bét Lessin” kultúrházban az éjszakai filmklubot, amelynek előadásai éjjelkor kezdődnek. Olyan művészi filmek bemutatását tervezik, amelyek nem szerepelnek a mozik játékrendjén.

● Az illetékes tényezők elhatározták, hogy Izrael részt vesz a rövidesen megrendezésre kerülő egyiptomi építőipari kiállításon és vásáron.

● Jeruzsálemben munkaviszályt jelentettek be a Sääré Cedek körházban dolgozó szociális gondozók, akik bérköveteléssel léptek fel a munkaadóval szemben és munkafeltételeik javítását követelik.

● Az ügyvédi kamara beér-sévali kerületi fegyelmi bizottsága megállapította Avrahám Jáhávt ügyvéd bűnösségét, mert megtagadott egy rendőrtisztet. Az ügyvédet súlyosan megdorgálta a bizottság.

● Uri Ofer, a Káméri Színház igazgatója visszavonta lemondását. A színház anyagi problémákkal küzd és Uri Ofer részéről tiltakozó jellegű volt a lemondás. Az Arkia most első ízben vásárolt sugárhajtású gépeket. A szerződést megelőző tárgyalás egy hétig tartott.

● Arje Ivcán tábornok, a rendőrség országos főkapitánya, elbocsátotta a rendőrség kötelékéből Ráánán Lévi őrmestert, aki erkölcsösen merényletet követett el egy turistánál ellen.

● A CIM nemzeti hajótársaság két tartályhajót rendelt Nyugat-Németország egyik hajóépítő vállalatától. Az ügylet költségkerete 93 millió márka. A nyugat-német gazdasági kormányzat kölcsönre tette lehetővé 90 százalékban az ügylet megkötését az izraeli kincstár pedig garantálta a kölcsön visszafizetését.

● A rendőrség őrizetbe vett Tel Avivban egy fiatal embert, aki felgyújtotta szülei házát. A vizsgálat megállapította, hogy a bűncselekmény elkövetője résztg

FORRÓN SZERETETT ANYUKÁNKNAK NAGY-MAMÁNKNAK

LÓWY JANKA

Budapest — Haifa

születésnapjára

sok boldog örömteli évet, jó egészséget 120-ig kívánunk

LEÁNYAI, VEJEI, UNOKAI

Veszedelemes játék árfolyamokkal

Irta JOSZEF KNAÁN

Ugyan ki meri állítani, hogy a mi sekeünk gyenge valuta, ami hétről hétre értéktelenedik? Jegybankunk, a Bank Jisráel olykor be is bizonyítja, hogy a mi sekeünk sem rosszabb az idegen valutáknál.

A múlt héten például, s ez nem első ízben történik, a seke árfolyama feljavult. A svájci frankhoz képest 2 százalékkal, a német márkához viszonyítva 1.9 százalékkal, még az angol fonttal szemben is javult, ha nem is többlet, mint 0.2 százalékkal. Csak a dollárral nem bírta felvenni a versenyt, ahhoz képest esett 0.3 százalékkal. Ez történt a múlt héten, és ez bizonyítja újfént és világosan, hogy vezet az árfolyamokkal folytatott „tilalmas játszó-gatás” abszurd politikája.

HINTA-PALINTA

Persze, semmibe lehetne venni az árfolyamok örökös hintázását, úgyvet se kellene vetni rá, ha nemzetgazdaságunk nem lenne zömmel a valutához rögzítve, mint ahogy az árak kötődnek a havonta közölt drágasági indexhez. Manapság a lakások és bolthelyiségek bérét nem sekeben, hanem dollárban vagy márkában adják meg. Aki nem hiszi, böngéssze át az apróhirdetéseket. Ha valaki autót, színes tévét vagy más importeiket vásárol, ezeknek az árát sekeben adják ugyan meg a hirdetésekben, de lent, ésillag alatt megmagyarázzák, hogy ez az ár a márka, a dollár vagy a fontsterling napi árfolyamától függ.

Maga a kormány is a bankok által közölt napi árfolyamok szerint hajtja be a vámot. A repülőjegyek árát dollárban jelzik, a benzín ára is a valutaárfolyamok hullámzásától függ. Mivel pedig Izrael a szükségleteinek mintegy 60 százalékát importálja, nyilvánvaló, hogy az árfolyamok hullámzása döntően befolyásolja a boltjainkban fizetendő árakat.

A BANK JISZRAEL KÖZBELEP

Amikor 1977 novemberében beállott a „nagy gazdasági fordulat”, megszüntették a valutaellenőrzést és lehetővé tették az árfolyamok szabad kialakulását a piac helyzetéhez képest. Akkor még senki sem tételezte fel, hogy Bank Jisráel oly energikusan fog ebbe beavatkozni, hogy nap mint nap meg fogja határozni, mit ér a seke a dollárhoz képest, mennyit a márkához vagy svájci frankhoz viszonyítva. Ma már azonban tudjuk, hogy a Bank Jisráel vezetőségében ott ül egy úr, aki ezt megbeszéli a beosztottjaival, s utána leszögezi a valuták és devizák napi árfolyamát, nem is annyira a piac helyzete — tehát a kereslet és kínálat aránya szerint —, hanem a kinstárnak és magának a banknak a szükségletei szerint.

De hiszen a gyerek is tudja, hogy amikor az árak emelkednek — márpedig februárban is 5,5 százalékkal emelkedtek —, akkor a seke értékének csökkennie kell. Gyakorlatilag azonban a seke árfolyama szilárd maradt. Történt pedig ez a pénzügyminiszter befolyására és presztíziójára, mert ő úgy próbál az infláció ellen küzdeni, hogy rögzíti az árfolyamokat, s ezzel megakadályozza a behozatal megráculását. Ami azzal az eredménnyel jár, hogy a importteikért talán kevesebbet fizetünk, de az exportteinkért kevesebbet kapunk az exportjukért, mint amennyi akkor járna nekik, ha tekintetbe vennék a valóságos hazai drágulásokat, amelyek pedig nekik sok pénzükbe kerül. Az eredmény az, hogy kivitelünk válságba jutott. A citrus gyümölcs-termelők már sűrűn panaszkodnak, hogy a jövedelmességük súlyosan, sőt veszedelmesen lecsökkent. Ugyanezt panaszolják a virágtermelők, a textilgyárosok és majd mindenki, aki a termékét külföldre viszi ki, nem itthon értékesíti.

Vajon hová vezet a valutaárfolyamok mesterséges megfeszítésének ez a politikája? A tavalyi év során Izraelben az árak 133 százalékkal drágultak. A valuták közül azonban csak a japán yen és az angol font drágult ebben a mértékben a sekelinkhöz képest, és úgy-ahogy, az osztrák schilling is lépést tartott a drágulással. A dollár azonban 1980 folyamán a sekelhez képest csak 103 százalékkal drágult, vagyis sokkal kevesebbet, mint a fogyasztói index. Aki Németországból kárterítést, tehát márkát kapott és azt részben vagy egészében sekelre váltotta át, az súlyosan ráfizetett, mert a márkához képest csak 88,8 százalékkal ment le, miközben a drágulás 130 százalékkal rugott. Ami azt jelenti, hogy végig az egész vonalon, Izraelben az európai pénznevek kevesebbet érnek, mint a világ minden más államában. Ettől sokat szenvednek a hazánkban megforduló turisták, a legtöbbet pedig az izraeli exportőrök, akik termékeiket külföldre szállítják.

A folyó év első három hónapjában még erőteljesebben folytatódott ez az abszurd helyzet. A kinstár nyomása alatt állván, a Bank Jisráel szüntelenül fekéz, ha lehetne, rögzítené a valuta-árfolyamokat. Márpedig, ha ez így megy tovább, akkor összeomlik a kivitelünk, üzemeink pedig bezárnak és tömegesen kell majd elbocsátani azokat a dolgozókat, akik az exportból élnek. Vajon meddig bírják a termelők és az exportőrök a sok veszteséget, vajon mikor „fog ki a szusz” belőlük?

«Jelképünk az egyház, amely még sohasem hódolt be az elnyomóknak»

ORIANA FALLACCI INTERJUJA LECH WALESAVAL

II.

„Lengyelország nem Csehszlovákia és nem Magyarország...”

Oriana Fallacci, az olasz újságíró kérdése Walesához: — Hogyan kell hát a kolbászt a szabadsággal együtt megszerelni?

WALESA: A szabadsághoz lépésről lépésre, lassan kell hozzájutni. A szabadság olyan élelem, amit a ráéhezettek között nagyon óvatosan kell osztogatni. Tegyük fel például, hogy a Szolidaritás rendszeres adáshoz jut a tévében, s ott ordítani kezd: „Le a tolvajokkal, le a huligánokkal, a gengszterekkel, akik annyi év óta fosztogatnak benneteket!” Mi lenne ebből? Sorra hullanának a fejek, vér öntené el az utcákat, teljes lenne a zűrzavar, az anarchia.

FALLACCI: Mikor megy ön Amerikába?

WALESA: Szeretnék egyrészt máris, másrészt soha... Még teli vagyok a Rómában, a lökdösődő tömegben kapott két foltokkal, s nem szeretem sem a lökdösődést, sem a sok csokolózást. De azért kiutazom, mielőtt a mozgalomban helyreáll a nyugalom. Mert Lengyelországnak segítség kell, nem dollár, hanem politikai és gazdasági támogatás, ehhez pedig kapcsolatba kell lépni külső országokkal. Ezért, ha égi Királynak úgy akarja, pár hónap múlva kutazom.

FALLACCI: S ott is kitzí majd gomblyukába a Fekete Szűzanya képet? Ez az ön jelképe?

WALESA: Nem, nem, ez nem jelkép és nem jelszó, hanem szokás, mert a Fekete Szűzanya mindig áldást hozott ránk, lengyelekre. Már nem is emlékszem kitzől, hol kaptam. Önök, nyugatiak, ezt nem érthetik, mert az egyház önöknek sosem jelentette azt, amit nekünk: a küzdelem szimbólumát, az egyetlen olyan intézményt, amely sohasem hódolt be az elnyomóknak. Gondoljunk csak az 56-os, 68-as, 70-es és 76-os munkásfelkelésekre. És gondoljunk Woytila pápára, lengyelországi útjára, az egyház böles munkájára. Az egyház nélkül nem történt volna semmi, én se lennék itt.

FALLACCI: Mindig ilyen valóságos volt?

WALESA: Mindig. Az iskolában sose figyeltem oda, ha kommunizmust tanítottak. Csak 17 és 19 éves korom között távolodtam el a hittől: ittam, eszavargtam, szoknyákat kergettem. De aztán egy napon fáradtnak éreztem magam, körülnéztem, hol pihenhetnék meg, és csak egy templomot láttam a közelben. Be mentem, leültem és tüstént jobban éreztem magam, de annyira, hogy szakítottam az ifjúkor boldogságaival.

Nehogy félreértsen, nem vagyok én angyal. Ha lennének is angyalok, én a sátánhoz jobban hasonlítok. De minden reggel elmegyek a templomba és meggyónom a bűneimet, tehát gonosz nem vagyok. Egész életemben alig egy párszor rugtam be, ami pedig a lányokat illeti, nos, van énnekem derek feleségem, mondhatnám, eszményi feleség számomra, ha mást vettem volna el, ma már elvált ember lennék, ha ugyan nem döfötte volna bele a konyhakést. Így hát semmi okom megcsalni. Azonkívül hat gyermekünk van, hát nyilván eleget szerelmeskedünk is. Eleget és kelemesen. Persze, ha hosszú hetekre távol kell lennem, engem is elfog a kísértés, de hát mondom,

hogy a kommunista párt képes behódolni önknek? A párt egyik vezető személyisége csak tegnap mondta nekem, hogy ők sohasem osztják meg mással a hatalmat.

FALLACCI: Nem fél, hogy átadják? Mert épp a minap hallottam magáról, hogy sohasem tenne olyasmit, amit a kardinális nem akar.

WALESA: Ez így is van, semmit sem tennék a hittel, az egyházzal ellentétben, legkevésbé Vicsinszky bíboros kedve ellen. Nagy ember ő, hihetetlenül böles, nekem nagyon nagy segítségem. A népek nem tudják, de ő közvetítette a találkozásaimat is Gierekkel és Kániával. Az ő segítségével nélkül a parasztok sztrájkját sem bírtam volna leállítani. Bolond lennék hát ellene cselekedni, ő sem engedné meg, még papi személynek sem, hogy ellenem tegyen valamit.

FALLACCI: Mi a véleménye a szellem embereiről?

WALESA: Az intellektuektől és a parasztoktól Isten óvjon. Fogalma sincs, a parasztok mily önzők és makacsok, az intellektuek pedig bizonyos értelemben hasonlítanak hozzájuk, mert nem képesek a pillanatnyi valósághoz alkalmazkodni. A küzdelem idején remélni viselkedtek, tisztelen ezért őket, de alkalmazkodni képtelenek, régi módszerekhez ragaszkodnak, én meg azt kiáltom nekik, hogy legyenek gyakorlatiasak, használják az eszüket. Ők hát nem éjtelnek engem át, nem ők irányítanak. A mozgalom mégis teli van velük, mert ha nem venném be őket, aláásnának. S akkor már jobb, ha magam hívom be őket. Az intelligenciájuk meg hasznunkra van, kivéve ha al-sőbbrendűségi érzéseink vannak irántuk. De nekem ninesenek, mert lassu gondolkodásuk, hoszszan vitatnak meg mindent, öt órájukba kerül, amíg oda jutnak, ahová én öt perc alatt.

NEM VAGYOK VALÓ NORMÁLIS IDŐKHOZ

FALLACCI: Mi történik, ha Jaruzszelszki miniszterelnök is kudarcot vall?

WALESA: Nagy kár lenne, rá szükségünk van, mert Lengyelországnak most erős kormány kell, ő pedig kemény katonaeMBER. Tisztakezű, ami kell is ahhoz, hogy az országot megszabadítsa a piszkos manesu fattyuktól. Támogatunk kell tehát, s csak akkor kell ellene küzde-nünk, ha ellenségesen viselkedik. Nos, ha ő kudarcot vall, és „nagy testvériünk nem segít”, „nagy szövetségünk” nem avatkozik be, akkor a Szolidaritásnak kell átvennie a kormányzás felelősségét. Ennek azonban oly csekély a valószínűsége, hogy nem több képzeletbelinél. Nem is óhajtom, nem akarja a Szolidaritás sem. Mi mindössze abba akarunk beleszólni, hogy a szegények valamivel többet ehessenek és némileg elégedettek lehessenek. Ellenőrizni akarunk, nem politizálni, nem uralkodni. De ha mégis minden kötél szakad, akkor vállalnunk kell. Egy bizonyos: Lengyelország soha sem tér vissza az 1980 augusztus előtti állapothoz.

FALLACCI: Jól értettem önt, hogy ha ez a kormány kudarcot vall, akkor a Szolidaritás veszi át a hatalmat? Ez nem tréfa? S alkalmasnak érzi a szerepre magát?

WALESA: Jól értett. Átvesszük a hatalmat, ha kell, én pedig bízom önmagamban.

FALLACCI: Abban is hisz,

hogy a kommunista párt képes behódolni önknek? A párt egyik vezető személyisége csak tegnap mondta nekem, hogy ők sohasem osztják meg mással a hatalmat.

WALESA: Ma így beszélnek, holnap ki tudja, hogy. A történelem során hatalmas birodalmak omlottak már össze.

FALLACCI: S mi lesz a „nagy testvérel”, a Szovjetunióval? El bírja képzelni, hogy ne lépjenek közbe?

WALESA: Ez a nagy probléma. Ezért mondtam, hogy az említett lehetőség inkább csak képzeletbeli.

FALLACCI: Gondolja csak meg: önk soha, még sugva sem ejtik ki a szájukon a szovjet beavatkozást, Brezsnyev és Kánia viszont nyíltan beszélnek róla.

WALESA: Áhá, áhá. Dehát a szó sokszor csak a megfélemlítés eszköze. Az erőszakos támadás nem szolgálja az érdekeiket, ők tudják ezt, s ezért meg sem kísérik. Valaki egyszer azt mondta nekem, hogy minden itt, Lengyelben kezdődik majd, mindent elérünk, aztán mindent elveszítünk, de végül is emberek leszünk újra. Én az ilyen jóslatokat nem fogadom el, de valami azért van bennük. Ilyen árat persze nem akarunk fizetni. Azért választottam a kanvargós, hoszszu utat, azért küzdök a mérsékelt vonalért, azért beszélek szűn telenül a politikai türelmességről, azért szállok szembe az értelmiségiekkel és a parasztokkal, s most is azért óvakodom attól, hogy önnel túl világosan beszéljek.

FALLACCI: Nem a szavak, hanem a tények számítanak. Brezsnyevet érdekli, hogy ön milyen kifejezéseket használ?

WALESA: Ön Lengyelorszában még nem látott szovjet tan-

kokat. Csehszlovákban igen, de nálunk nem; az utóbbi 25 év során legalább négy ízben jutottunk tragikus helyzetbe, de túléltük szovjet tankok nélkül. Lengyelország nem Csehszlovákia.

FALLACCI: Magyarország se Csehszlovák, a szovjet mégis bevomult. Afganisztán se az, mégis betörték oda.

WALESA: Lengyelország egészen más.

FALLACCI: A diákok nem akarják a marxizmust és az orosz nyelvet tanulni, önk pedig támogatják őket. Valóban azt hiszi ön, hogy a Szovjetunió eltűrt ideológiája és nyelve büntetlen elutasítását?

WALESA: Már mondtam, hogy nem akarunk céljainkért túl súlyos árat fizetni, de ha muszáj lesz, megfizetjük. Nem vagyunk gyávák, jómagam meghalni is kész vagyok, ölni már nem annyira. De ha megtámadnak, s hazámat, családomat, munkámtestvéreimet kell megvédelmeznem, akkor nem haboznék.

FALLACCI: S hátha a szovjet tankok helyett a lengyel tankok végezik el a munkát?

WALESA: Nem, erre nem is gondolok. Hinni sem akarom, hogy vezetőink ne tudják a vérontást elkerülni. Azt sem, hogy katonáink képesek lennének munkásainkat gyilkolni. Megoldjuk a problémát mindkét fél javára.

FALLACCI: Az említett pártvezető azt mondta, hogy „a lengyel hadsereg ezer százalékban kitart a párt mellett”. Hazudott volna?

WALESA: Erre az egy kérdésre nem tudok válaszolni. Különben is, ez a ház mikrofonokkal van teli, úgy, ahogy mondom, és Isten tudja, ki hallgat most le bennünket. Már 1972 óta hallhatnak le az átkozott készülékekkel, ki tudja, meddig még.

FALLACCI: S ön meddig bír még kitartani?

WALESA: Úgy értem, ha addig meg nem ölnék? Mert ha minden sémán meg, akkor az én utam csak lefele tarthat, mert én nem

(Folytatása s 4. oldalon)

FÜRDÜNK AZ ÓRAKETYEGÉSBEN

Nem kell megjedni a címtől, csak egy Babits vers kezdő sora:

Fürdök az óraketyegésben az apró hullámok között

Apró hullámok, ringatók, de sodruk örvényről sűrűbb.

A vers címe: „Indulás az öreg korba”. Ez, persze, mehökkentő és idegesítő valami: ki szeret be-szélgni az öregkorral; ki akar oda indulni? Es mégis, ha néha, pár másodpercre, elcsitul a zaj körülötte, az ember titkolt döbbenettel hallgatja az óraketyegést: érzi, mint sodorják tova az idő apró hullámai.

Mert hogy az ember az utóbbi időben egyre gyakrabban találkozik rég nem látott ismerősökkel. Temetések. N-t kísértük utolsó útjára, meg K-t. Milyen borzasztó, ugye, ilyen fiatalon; mert ez azért mégsem kor és hát nem volt soha semmi bajuk, s akkor csak úgy, egyszerre...

...S akkor csak úgy, egyszerre robbanni kezdtek a három-négy évtizeddel ezelőtt telepített aknák... Nem volt semmi bajuk, csak egy kis munkát borb, egy kis gettó, egy kis KZ, egy kis bujkálás — csak egy kis ez, egy kis az — megannyi késle-tetett pokolgép. S ők átvészelték mindent, az utóbbi időben talán már azt is hitték, nyomtalanul — amikor hirtelen, váratlanul — pak-pak-pak — itt is, ott is, ex-

plodát a rég ártalmatlannak hitt gyilkos töltet...

S az ember nézi ott a többieket: ezt a D-t, például, aki jóval fiatalabb nála s ime, milyen gondosan igyekezett a fejbubujára illeszteni azt a képpelit, de azért nem olyan gondosan, hogy ne lát szana ki alóla az a természetes karni tonzura, melyet ravaszul takarni akart.

S az ember, ilyenkor, önkénytelenül kis megnyugvással tapogtatja meg a saját fejbubuját, melyen — már figyelmeztető — de resen csillogó szákkal vegyítve ugyan, de ezért még viszonylag sűrű hajzat ékeskedik. S igyekszik meggyőzni magát, hogy azért ő mégiscsak más mint D, mert a többiek; neki azért még van ideje...

S eszébe jut egy kedves hölgyismerőse, aki egy társaságban lelkesen ujságotla:

— Képzeltétek, milyen jó napom volt ma, már kora reggel találkoztam a Judittal. Nem lát-tam vagy öt éve...

— Egész jól kibírtad — vetet-te közbe valaki. És mesélt valami érdekeset?

— Semmit.

— Akkor mi okozott olyan nagy örömet?

— Hát úgy megöregedett, közben...

(barkay)

AKI KAKASSZÓRA ÉBRED

Ez a címe annak a riportnak, amely néhány nap múlva jelenik meg az angol nyelvű Cosmopolitan című magazin hasábjain. Szerzője Horváth László újságíró és fotóriporter, aki néhány napot Izraelben töltött, de nem a városainkat járta, hanem a Vörös-tenger partján, Ráfi Nelson birodalmában időzött.

— Megismertem őt magát és az életkörülményeit — mondja a riportert —, és érdekes fotóriportot csináltam a látványokról. A világot minden érdekli, ami elűt a sablontól. Ráfi Nelson nyaralóvendégei hátat fordítanak egy időre a civilizációnak, és természetimádók — a szó igaz értelmében. Ráfi Nelson felismerte, hogy a modern társadalom tagjai egy idő után elunják a gépesítés csodáit és akkor pihennek igazán, ha a természet ölen tölthetnek néhány hetet.

Ezután így folytatja: — A környék paradicsomi esoda. Meg kell mondanom, nagyon jól éreztem ott magam. A riportom címe ez lesz: „Aki kakasszóra ébred”. Ráfi Nelson lemondott ugyanis az óráról és akkor kel fel, amikor kukorékol a kakas. Akár a némesében...

— Beszélgettem ott izraeliekkel és külföldiekkel is. Semmi különbség, mindenki remekül érzi magát Ráfinál, aki egyéni stílusával irányítja a nyaralótelep életét. Ez is rokonszenves a vendégek számára, akik torkig vannak a nemzetközi hotelekben uralkodó stílussal. Ráfi nem nyájkodik a vendégekkel, valahogy egész lényéből árad, hogy szívesen lát mindenkit, de szinte teljesen személytelen a vendéglátás. Ezért aztán a közönség úgy érzi, valóban a természet vendége. Ezt az életérzést próbáltam visszaadni a riportban. Remélem, felkelti majd az olvasók érdeklődését.

A riportert nagyon fiatalon, hétéves korában gyermekszínészként kellett először feltűnő a tehetségével. Közvetlenül a második világháború után készült a „Valahol Európában” című film, amely számos ország mozikközönségének közvetítette a világegést túlélt ifjúság hangulatát.

Radányi Géza „fedezte fel”. Azért tesszük idézőjelbe a közhelyet, mert Horváth László akkor sem, és később sem akart színes lenni. A művészet és a művészek vonzótták. Számos kisfilmet fotografált, de igazi műfaja a riport.

„Valahol Európában” című filmben Kuki volt a neve. Ebből később általános érvényű becenév lett, baráti körben máig is így szólítják. Ezért megkérdeztem tőle:

— Kuki, jól érezted magad Izraelben?
— Erre a kérdésre azt is mondhatnám, hogy esodálatsosan. De mást mondom. Alig várom, hogy újra eljöhessek. Rengeteg riporttémával találkozom, szeretnék minél többet feldolgozni közülük. Most ötszáz felvételt csináltam. Kévs. Legközelebb háromszor ennyi nyersanyaggal jövök...

(tótkomlós)

SZERENCSESZÁMUK: TIZENHÁROM ÉS FÉL...

Rendhagyó galéria-megnyitáson Jaffán

Ezúttal a meghívó többletért, mint egy érdekes kiállítási megnyitót. A két fiatal művész-talajdonos (Ávi Eisenberg és Eric von Assel) arról értesített, hogy újjáépítették egy emelettel kibővített kép- és régiség-galériájukat, és néhány tucat más meghívottal együtt, szívesen látnak a megnyitón.

A náluk tett látogatás mindig művészi élmény, most annál is több volt. Távolságok, sokszínű galéria-területek, egy kicsi utcában (rch. Hádolfin), egy keresztény templommal szembeni ódon házban van a bejárat. A körbefutó, csupasz kertben apró asztalok, ligasok, antik lámpák, patinás szobrok, és rejtett hangszórókból klasszikus zene.

Az épület földszinti részéről már írtunk egyszer ezen a helyen, most csak annyit, hogy jelenleg Dáni Kerman grafikusművész karikatúrái és kis szobrai láthatók a három teremben. Kerman nemcsak kiváló rajzoló, de élesszemű gúnyolódó is. Különösen a jerida tragikus problémáját, azonkívül a tévé-adások dermálós szellemét tűzi vitriolos toll- vagy ceruzahegyre.

A földszinti részből előfából kifaragott lépcsőkorlát mellett megyünk fel a galéria frissen épített emeletére. Ennek különlegessége az, hogy Eisenberg és Assel teljesen egyedül tervezték, kivitelezte és építette a felső termet, és a jaffai házatokra nyíló, sokszáz éves kőpadlós teraszt.

Szinte minden centiméter különleges itt. Semmit sem vettek készen üzemeltetve, hanem rengeteg féle helyről gyűjtötték össze ősi, izléses régiségeket, ezek alkotják a háttérét és a dekorációt. A kb. 500 éves kínai bábszínház-figurák majdnem, hogy megmozdulnak a stereóból áradó Vivaldi-hangverseny hatására.

Ami a felső terem kiállítási anyagát illeti, itt a tulajok jel-szava: még ismeretlen, de kitűnő festőket az előtérbe! A stílusok erősen váltakoznak, a legmodernebb szürrealistától a drámai romantikusokig, a naiv miniatűr stílustól az impresszionistákig, sokan megtalálhatók. Mindezeket valamilyen szempontból kiváló.

A két művész-tulaj még a megfelelő elhelyezésre és megvilágításra is igen nagy súlyt helyez. (A képek átlag-ára kb. 2000 seke: sokan vásárolnak.)

Néhány percig beszélgettünk a Franciaországból néhány éve áhíjazott Assellel, aki ezt mondotta:

— Amikor Izraelbe jöttem, kis sé el voltam keseredve, mert itt a legtöbb ember művészi izlése ez volt: „Legyen az én lakásom is pont olyan, mint a szomszédé, a többi nem érdekli.” — Ha a „13 és fél” galéria valami mást is nyújt az egyre szélesedő közönségünknek, és nemcsak azt, amit a „szomszédok” nyújtanak, ez meglehetősen megújuló erővel tölt el bennünket...

JAVOR VIOLA

CHÁDÁD ÓRNAGY ÉS A UNIFIL

VAJON AZ ENSZ KÉSZÜL FELSZÁMOLNI A KERESZTENY BESZÖGELLÉST?

Ma a Biztonsági Tanácsal egy-állunk, hogy ha egyszerbe tárgyi lagos álláspontot helyezkedne a közelkeleti eseményeket illetőleg, ezt furcsának, különösnek látnánk, amolyan kétféle csecsemőnek. Szinte ámuldozva kérdeznénk, „tisztességes lett a BT, már nem részrehajló?” Hát nem, nem lett az. Legutóbbi közleménye, amelyben élesen elítéli a dél libanoni UNIFIL katonák elleni Chádád-támadást, tökéletesen be-lelülk a BT eddigi, kettős mércét alkalmazó módszerébe.

Amiből nem következnek, hogy Chádádznak ezt az akcióját dícséret illetné, avagy hogy napirendre kell térni fölötté. A BT kettős erkölcsé viszont szembetűnő, mert a multban szemet hunyt a terroristák ennél sokkal súlyosabb tettei fölött. Amióta Dél-Libanonba bevonult a UNIFIL, azóta vagy 30 katonája pusztult el az ott működő fegyveres csoportok tüzeiben, a többségük (22 fő) a terroristákkal való összecsapásokban és csak a kisebbségük (5) Chádád emberei fegyverétől. A nemzetközi szervezet azonban sosem fáradt azzal, hogy a UNIFIL katonákat gyilkoló terroristákat elítélje. Ezzel szemben a helyi Chádád csapatok bombázták Kantarád és ott elesett két nigériai UNIFIL katonát, az ENSZ főtitkára tüstént összehívta a BT-t ennek megbélyegzésére és csak az USA beavatkozása akadályozta meg azt a kísérletet, hogy a megbélyegzésbe Izrael neve is belekerüljön.

A BT legfrissebb közleménye szervesen illik a szervezet ama irányzatába, hogy miközben a Dél Libanonban működő PFSZ törvénységet gyakorlatilag elismeri, Chádád beszögellésének a törvénységet megrendítse. Paradox helyzet, hogy amikor palesztinai terroristák ölik a UNIFIL katonákat, abba a nemzetközi szervezet beletörődik, úgy látszik szereinte ez a világ rendje. Chádád embereinek támadásai ezzel szemben barbár, keményen elítélendő cselekedetek. A terroristák, akik pedig idegen elemek Libanonban, nagyobb megbecsülésben részesülnek, mint Chádád és harcosai, akik Libanon állampolgárai és függetlenségének őrei.

Amikor Chádád gyanakodva figyel az ENSZ-t és a UNIFIL-t, ezt nem lehet terhére róni. A BT azzal bizta meg a UNIFIL-t, hogy támogassa Libanon kormányt illetékessége kiterjesztésében a dél körzetben. A UNIFIL nek tehát kifejezett célja, hogy haderejét egészen a határig felsoroztassa, beleértve Chádád beszögellését is. Miközben az ENSZ elfogadja a terroristák uralmát a Cor-i beszögellésben és a UNIFIL uralta területen, addig egyáltalán nem hajlandó beletörődni Chádád jelenlétébe az Izrael északi határa mentén húzódó keskeny csíkban. Mivel azonban Izrael és Chádád hevesen ellenezték a beszögellés felszámolását, határvonal keletkezett közte és a UNIFIL által a Litánitól délre ellenőrzött terület között. Tavaly még a UNIFIL belátta, hogy haderejének további kiterjesztése nem járhat haszonnal, csak a felszólítás növekedésére vezethet. Miértis abbahagyta ezirányú erőfeszítéseit, valójában azonban nem adta fel végső célkitűzéseit.

Mintegy tíz nappal ezelőtt a UNIFIL területén állomásozó libanoni zászlóalj egyik egységét kiküldték Kantara faluba. Chádád beszögellésének a közelébe. Maga a falu nem a beszögelléshez tartozik, téves volt tehát a jelentés, miszerint ezzel a libanoni egység megsértette volna

Chádád határait. Katonai szempontból ez a libanoni zászlóalj elég jelentéktelen, mindössze jelképe a libanoni kormány szuverénitásának. Mért reagált tehát Chádád oly élesen, s mért bombázta a libanoni egységet, miközben a kantarai UNIFIL-katonák életét is kockáztatta?

Mert Chádád attól tart, hogy a Kantarába irányított libanoni osztag a UNIFIL és a libanoni kormány ama célkitűzését kezdi megvalósítani, hogy Chádádot kiszorítsák, a beszögellést pedig felszámolják. Mert feltehető, hogy ezt az egységet a libanoni zászlóalj további osztagai követik, márpedig e zömmel muzulmán libanoni katonák Chádád szerint szír befolyás alatt állanak. Jelenlétük a beszögellés közelében tehát megkönnyíti a terroristák

működését és megnehezíti Chádád híveinek a helyzetét. Chádád jól emlékszik, hogy a UNIFIL végcélja haderejének kiterjesztése egészen az izraeli határig. Williams Callaghan vezérőrnagy, a UNIFIL új parancsnoka ebben az értelemben nyilatkozott tisztsege átvétele előtt, sőt még a mult héten is, amikor az izraeli haderők északkörzeti parancsnokával tárgyalt. Ezért, bár Chádád lépéseivel nem mindig kell egyetérténiünk, gyanakvását meg kell érteni.

Ha Libanon kormányának nagyobb lenne a tekintélye és a hatalma, akkor több értelme lenne a UNIFIL ama kijelentésének, hogy támogatni akarja a kormányt felségjogai kiterjesztésében a déli körzetben. Köztudomásosan azonban, hogy ez a kormány

nem kormányoz, az állam egyetlen körzetében sem uralkodik ténylegesen. Ezért oly elképzelhető, hogy a UNIFIL Libanon felségjogait éppen Chádád beszögellésében próbálja megszilárdítani. Ha a beszögellést felszámolják, az egyáltalán nem erősítene Libanon kormányát. Egyedüli eredménye az lenne, hogy a terroristák közelebb tolnák bázisukat a Gáilhoz, a UNIFIL pedig a jelképes libanoni erővel együtt sem bírná meggátolni, hogy betörtjenek Izraelbe. Nem kell fölősz izgalommal kísérni azt, hogy a UNIFIL területén a libanoni zászlóalj dél felé terjeszkedik, a nemzetközi haderő parancsnokainak azonban óvakodniuk kell minden olyan lépéstől, ami tiltat lehetne fel, ahelyett, hogy a békét erősítse.

A közoktatás helyzete

A Mááirivban Dov Goldstein interjú készített az ország egyik legismertebb pedagógusával, dr. Mose Landával, a tel-avivi „Hé” városi gimnázium igazgatójával a pedagógusok, illetve a közoktatás általános problémáiról, különös tekintettel a napokban lezajlott pedagógus-sztrájkra és szankciókra.

Mose Landa elmondotta többek között, hogy bruttó fizetése, mint igazgató, a tulórákkal és minden egyéb juttatással együtt 110 ezer font havonta, „azonban fel akarom hívni a figyelmet arra, hogy ilyen fizetést csak kevés pedagógus kap”. Mose Landa is azon a véleményen van, hogy a pedagógusok fizetése nem elég, illetve a társadalom nem nyújt kellő ellenszolgáltatást a pedagógusoknak munkájukért és épp ezért egyre kevesebben választják a pedagógusi pályát, a szakma rohamosan romlik. „Csak kevés tehetséges fiatalember választja a pedagógiai szakmát. Nem lehet kívánni fiatal emberektől, hogy éhezzenek, vagy hogy nehezen tartsák el családjukat. Azok is, akik hivatásuknak tekintik az oktatást és nem akarnak más szakmát választani, csak úgy tudnak megélni, ha több állást vállalnak és egyik iskolából a másikba szaladgálnak. Mi „óraadónak” nevezzük őket, nem lebecsülésképpen, hanem helyzetük jellemzőeként. Egyik iskolából a másikba szaladnak, nincs idejük, hogy beszélgessenek a diákokkal vagy a szülőkkel, érdeklődjenek a növendék helyzete iránt, mélyebben foglalkozzanak velük. Állandó sietésben vannak. Ha a fiatal tanerők meg tudnának élni egy állásból — nem fényűzően, de tisztességesen — a helyzet egés más volna. Épp ezért aggodom a közoktatás helyzete miatt. Attól tartok ugyanis, hogy azok a kevesek is, aki ma még hivatásuknak tekintik az oktatást, a nevelést, elhagyják a szakmát. Attól tartok, hogy számos pedagógus fordít háttat az iskoláknak és más megélhetési lehetőséget keres. Ez pedig a közoktatás elsékélyesedését jelenti. A növendékek elvesztik legfontosabb éveiket szellemi fejlődésük, jellemük kialakítása szempontjából. A nevelés nem csak oktatás: célja gondolkodó, széles látókörű, érdeklődő embert kialakítani. Sekélyes tanerők nem képesek erre, ők a legjobb esetben „informatív intézmény” szerepét töltik be, sok esetben azonban a diákok nincsenek érdekelve információikkal el-sajátításában, mert unalmasan, érdektelenül adják elő azokat. Attól tartok, hogy saját kezünkkel

tesszük tönkre emberi értékeinket, eltöröljük minőségi fölényünket környezetünkkel szemben. Attól is tartok, hogy az izraeli társadalom talán nem fogja fel a helyzetet és közömbös a veszélylyel szemben.

— Vajon a pedagógusok épp úgy folytathatnak szakmai harcot, épp úgy sztrájkolhatnak, mint más szektorok?

— Pontosan ez a kérdés; ez a legérzékenyebb és legsúlyosabb kérdés és a magam részéről nem tudok egyértelmű választ adni.

— Ön, a maga részéről, ellenzi a sztrájkot?

— Amikor az interjú gondolkodtam, úgy véltem, hogy erre a kérdésre nem tudok válaszolni. Ha nagyon presszionálnak, válaszolok: a pedagógusoknak tilos sztrájkolni. Ugyanakkor azonban felmerül a kérdés: az orvosok szabad? Az ápolónőknek szabad? A villanytársasági alkalmazottak szabad? Támogatnák olyan törvényt, amely tiltja a sztrájkot érzékeny szektorok számára, illetve kötelezi az érintett dolgozókat, hogy választott bíróság útján rendezzék a problémát.

De hogy csak a pedagógusok számára tiltás be a sztrájkot?! Mi mást tehetnének a pedagógusok, ha a kormány megegyezést köt velük és nem hajlandó aláírni?

— Vajon a pedagógusok mentesek annak mérlegelése alól, hogy a velük kötött szerződés a fizetési keretegyezmény megszegését jelenti és sztrájk hullámot von maga után?

— Nem mentesek. Mindenkor kötelesek az államérdekeket tartani szem előtt. Ha azonban már csordultig telt a pohár — megtörténik, hogy elhomályosodik mérlegelésük. Nagyon nehéz ilyen helyzetekkel kimérten, hidegvérrel és teljes felelősséggel megküzdenni.

— Hogyan befolyásolják önt a sztrájkok és a szankciók?

— Belépni üres iskolaépületbe — ez borzasztó, nyomasztó érzés. Nehéz kibírni. Amikor a sztrájk alatt beléptem az iskolába, a furesa csend lesújtott. Az volt az érzésem, hogy elárumol hivatásomat. Igen, úgy éreztem, Rettegésesen szenvedtem. Úgy éreztem, mintha valamit darabokra szagatna...

APRILIS ELSEJE, REGGEL 7-TŐL 8-IG

Áprilisnak első napján egy óra csupa

izgalom volt, ámde elmúlt, marad a Kupa.

Egy órán át sok gonosz férj arról álmódott:

Ha megóvnám, érvénytelen lenne a chupa?

gr. j.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA

ALLENBY: Supersnooper
BEN JEHUDA: Én, a feleségem és a férje
CAFON: A jazz-énekes
CINEMA 1: Gloria
CINEMA 2: Az utolsó metro
CHEN: Csöbörből-vödörbe
DEKEL: A verseny
DRIVE IN: (1) Az utolsó hajó
(2) Apokalipszis most
ESZTER: A villanás
GAT: Hamupipőke
GORDON: Kagemusha
HOD: Kémjátékok
LIMOR: A madarak
MAXIM: Rocky filmszereplése
MOGRÁBI: Kilenctől ötig
ORLI: Am Jisráél Cháj
PARIS: Az örökösök
PEFR: Benjamin, a katonalány
SACHAF: Gondtalan ifjúság
STUDIO: Most én következem
TCHELET: Elefánt-ember
TEL-AVIV: Szálfa-egyesen
TEL-AVIV MUZEUM: Bízalom

LECH WALESA

(Folytatás a 3. oldalról)

születtem normális korszakban, s mert nem bírom alávetni magam a szokásos játékszabályoknak. Különben is halálosan fáradt vagyok, a szívem nincs rendben.

Ha pedig megtörténik a legrosszabb, akkor az emberek dühe majd ellenem fordul. Akik ma tapsolnak, akkor majd megköveznek. Akkor majd elfeledik, hogy a jóért küzdöttem. Tudja, ha önző és ravasz lennék, most leborotválnám a bajuszomat és viszsza mennék valamelyik hajógyárba. De nem teszem, nem bírom megenni. Mostantól fogva a helyzet egyre csak bonyolultabb, egyre csak nehezebb lesz, még sok csapat kell elszennedniük. Igen, sok csapat. Ezért ki kell tartanom a helyemen, küzdenem kell, oltogatnom kell a haszontalan tüzeket, addig kell a túzólmunkát végezni, amíg a mozgalmunk szervezetté nem válik.

Arthur Hailey

Repülőtér

4.

Rövidül az is kikötötték, hogy a Meadowood feletti felszállások — jóformán rögtön a levegőbe emelkedés után — zajcsökkentő eljárással történjenek. Ez viszont a pilóták tiltakozását váltotta ki, mivel veszélyesnek tartották az eljárást. A légitársaságok azonban — ismerve a tömegfelháborodás esetleges következményeit — alkalmazkodásra szólították fel pilótáikat.

De a meadowoodi közösségnek ez még mindig nem volt elég. Harcias vezetőik tiltakoztak, szerveztek kedtek, és a legújabb hírek szerint törvényes eljárást készülték indítani a repülőtér ellen.

— Hány telefonáló volt eddig? — kérdezte Mel. Még mielőtt választ kapott volna, bosszusan elkönyvelte magában, hogy munkaidéjéből még többet fognak elrabolni a küldöttségek, virág és változatlanul megoldhatatlan problémák.

— Mondhatom, legalább ötven. Egy csomó hívásra nem is válaszoltunk. Minden felszállás után csörögnek a telefonjaink, még a titkos vonalaink is. Sokért nem adnám, ha tudnám, hogyan jutottak a számokhoz.

— Gondolom, megmondtátok, hogy kényszerhelyzetben vagyunk a vihar és a kifutópályá miatt.

— Hiába magyarázkodunk, nem érdekli őket. Csak azt fújják, hogy a gének ne a házak felett szálljanak el. Volt, aki azt mondta, hogy akár kényszerhelyzet van, akár nincs, a pilóták kötelesek zajcsökkentő eljárást alkalmazni, és ma este mégsem teszik.

— Istenemre mondom, a helyükben én se tenném.

Hogyan is várhatja el épeszü ember egy pilótától, hogy ilyen íretidőben rögtön felszállás után sebességet csökkentsen, és így emelje fel meredekén a gépét csak azért, hogy csökkentse a zajt? — gondolta Mel.

— Én sem — mondta a megfigyelőtorny főnöke. — De a dolg persze nézőpont kérdése. Ha Meadowoodban laknék, lehet, hogy én is osztanám a véleményüket.

— Maga ugyan nem. Maga hallgatott volna ránk, amikor még évekként elzöldt figyelmeztették őket, hogy ne építkezzenek oda.

— Valószínűleg. Igaz is, az egyik emberem szerint ma este újabb gyűlést is tartanak.

— Ilyen időben?

— Ugy látszik, minden körülmények közt meg akarják tartani, mert állítólag megint kitaláltak valamit.

— Akármit találtak ki — jósolta Mel —, rövidesen hallani fogunk róla.

Ugyanakkor azt gondolta, hogy ha tényleg gyűlést tartanak Meadowoodban, kár új lovat adni a járnak. Majdnem biztos, hogy a sajtó képviselői is ott lesznek, meg a helybeli politikusok is, és a fejük felett elhúzó járatok, bár mennyire kényszermegoldás is, hogy ott huznak el, remek témát adnak a további cikkekhez és vitákhoz. Vagyis minél előbb lesz használható a három-nullás kifutó, annál jobb mind a két fél számára.

— Rögtön kimegyek a három-

nullásra, hadd lássam, hogy állunk — közölte Mel a megfigyelőtorny főnökével. — Majd értesitem, mi a helyzet.

— Rendben.

— Az öcsém szolgálatos ma este? — változtatott Mel témát.

— Igen, Keith a radarnál van, nyugati irányban.

Mel tudta, hogy a nyugati irányban a radarirányítása a megfigyelőtorny egyik legnehezebb munkaköre: a nyugati kvadráns összes beérkező járatának ellenőrzését jelenti. Tétovázott, de aztán észébe jutott, hogy már régóta ismeri a megfigyelők főnökét.

— Jól van Keith? Nem látszik túlságosan fáradtnak?

Gondolatnyi szünet után jött a válasz.

— De igen. A szokottnál is fáradtabbnak.

Tudták egymásról, hogy Mel öccse az utóbbi időben mindketjük számára gondot jelentett.

— Öszintén szólva, szívesen könnyitnék is rajta — mondta a főnök. — De nem tudok. Kis létszámú a csapat, és mindenki fegyverben van. Én is — tette hozzá.

— Tudom. És köszönöm, hogy így szemmel tartja Keith-t.

— Hát, a mi munkánkban néha sokunknak meg kell küzdenie a fáradtsággal. — Mel érezte, hogy a másik óvatosan fogalmaz.

— Hol az agy, hol a test nem bírja. Mindkét esetben próbálunk segíteni egymáson, ha kell.

— Köszönöm. — A beszélgetés nem nyugtatta meg Mel-t. — Lehet, hogy később benéznek.

— Rendben, uram. — A megfigyelők főnöke letette a kagylót.

Az „uram” pusztán udvariassági formula volt. A Légi Irányítóközpont nem tartozott Mel hatáskörébe, csak a Washingtonban székelő Szövetségi Légügyi Vezetőségnek tartozott felelősséggel. De az irányító és a repülőtér vezetősége között jó volt a kapcsolat, és Mel ügyelt rá, hogy az is maradjon.

Egy repülőtér — minden repülőtér — az egymást átfedő hatáskörök furcsa komplexuma. Nincs egyetlen teljhatalma vezető személy, és egyetlen rész sem független teljesen. Mint a repülőtér vezetőjének, Melnek majdnem teljhatalma volt, de bizonyos területeken jobbnak látta nem beavatkozni.

Ilyen terület volt a Légi Irányítóközpont munkája, valamint az egyes légitársaságok belső vezetése. Olyan ügyekben, amelyek a repülőtérrel mint egészet — vagy a repülőtérrel kapcsolatban állók érdekeit — érintették, lehetett és volt is szava. Jogában állt utasítani egy-egy légitársaságot, hogy távolítsanak el valamilyen félrevezető vagy az előírásoknak nem megfelelő feliratot az ajtókról, de hogy az ajtók mögött mi történik, az kizárólag csak a társaságra tartozott.

Egy repülőtér vezetőjének nem csak jó adminisztrátornak, hanem jó taktikusnak is kell lennie.

Mel letette a telefonkagylót. Egy másik vonalon Danny Farrow a gépkocsiparkoló ingerült felügyelőjével vitázott, aki már néhány órája a hozzáférhetetlen né vált autók dühödt tulajdonosaival hadakozott. Akárki vezetési ezt a repülőtérrel, nem veszi észre, hogy havazik? — kérdezték

az emberek. — Mert ha igen, akkor csipkedjék magukat és tisztítsák meg a pályát, hogy az ember alkotmányos jogainak megfelelően akármikor és akárhová meheszen a kocsijával.

— Mondja meg nekik, hogy bevezetjük a diktatúrát. — Danny kötötte magát ahhoz, hogy a szabadtéri parkoló várhat, amíg a helyzet normalizálódik. Mi helyt tud, mondta, küldeni fog felszerelést és embereket. A bevezetést főbeszakította egy hívás, a főnök jelentkezett az irányítótoronyból. A legfrissebb időjárásjelentés szerint egy órán belül megváltozik a szél iránya. Vagyis más kifutópályákra lesz szükség, meg tudnák-e sürgétni az egy-hetes kifutó megtisztítását? Danny megígérte, hogy mindent belead. Kapcsolatba lép a Cinga Vonal vezetőjével, aztán visszahívja a toronyt.

Ez a szünet nem akaró nyomás három éjjel és három napja tartott, a hóvihár kezdete óta. Fel voltak rá készülve, s ez csak még dühítőbbé tette a feljegyzést, melyet negyedórával előbb kiüldönc kézbesített Melnek. Ez állt benne:

m — gondoltam figyelmeztetlek — légiforgó hóbizság (vern demerest sürgétésére... miért utál a sógorod?) bíráló jelt készít, mert kifutók bekötők megtisztítása (v. d. mondja) lassu, hatástalan... jelent... röpteret hibáztatja (tégéd) járatok késéséért... állítja 707 beragadása sem történik, ha bekötőp hamarabb jobban hőkézeve... ezért összes légitársaságok bírságnak stb stb... érted a fendet?... és hol vagy?... bujki és fizess egy kávét csók

A „t” Tanya Livingstont, a Trans America utasszolgálatának tisztviselőjét, Mel különlegesen jó barátját jelentette. Mel még egyszer elolvasta a feljegyzést. Mindig kétszer kellett elolvasnia Tanya üzenetét, mert csak másodsorra világosodott meg az értelmük. A közönségkapcsolatokkal és az ebből adódó problémák elhárításával foglalkozó Tanya ugyanis nem szeret te a nagybetűket. („Hát nincs iga zam, Mel? Ha eltöröljük a nagy betűket, kevesebb lesz a félreértés. — Nézd csak meg az újságokat.”) Odáig ment, hogy rávette a Trans America egyik műszerészét, reszelje le hivatali írógépéről valamennyi nagybetűt. Mel ugy hallotta, valamelyik felesleges cirkuszt is rendezett emiatt, a társaság szigorú szabályzatára hivatkozva a vagyontárgyak szándékos megrongálásáról, de Tanya ezt is meguszte. Mint mindent.

A feljegyzésben szereplő Vern Demerest (Vernon Demerest kapitány) szintén a Trans America alkalmazottja volt. Mint a társaság egyik rangidős kapitánya és a Légitársaságok Pilótaszövetségének harcos tagja, a Lincoln International ez évi Hőbizottságában is benne volt. Havazások alkalmával ez a bizottság ellenőrzi a bekötő- és kifutópályákat, s döntött használhatóságukról.

(Folytatjuk)

HETI TELEVÍZIÓ-MŰSOR

CSÜTÖRTÖK

- 17.30: SZINES RAJZFILMEK
- 18.00: TARKA MŰSOR GYEREKEKNEK
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: A HÉT MÉRKŐZÉSE
- 20.50: Műsorismertetés
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: SZÓRAKOZTATÓ MŰSOR — közreműködik: Dubi Gál, Cvika Pick, a „Tiszlám”-együttes, Roni Weiss, Pnina Rosenblum és táncosok (SZINES)
- 22.20: „KATONALÁNYOK” — Dokumentumfilm a hadseregben szolgáló katonalányokról és társadalmi helyzetükről (SZINES)
- 23.10: SHERLOCK HOLMES — A sorozat újabb filmje.
- 23.30: Egy mondat a Szentírásból. ÉJFÉL ELŐTT — híresszefoglaló.

ISKOLATÉVÉ

- 8.10: Számítan az 5. osztálynak
- 8.30: Angol a 6. osztálynak
- 9.00: Angol a 7. osztálynak
- 9.20: Nyelvtan a 7. osztálynak
- 10.10: Angol a 9. osztálynak
- 10.45: Óvodásoknak
- 11.10: Természetrajz
- 11.30: Zeneóra
- 12.00: Fizika a 7-8. oszt-nak
- 12.25: Irodalom
- 13.00: Matematika
- 13.35: Francia nyelvlecke
- 15.00: Leckeismétlés
- 16.00: 80 nap a világ körül
- 16.55: Fejlesztőjáték

PÉNTEK

- 15.00: HUCKLEBERRY FINN KALANDJAI: — „Huck, a hős” (SZINES)
- 15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA
- 17.32: Arab játékfilm
- 20.00: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE — A műsor vendégei: Avrahám Ninio és Ruchámá Ráz, levezeti: Jákob Bánji
- 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
- 21.15: KELLEMES SZÓRAKOZÁST! — Meni Peér és vendégei
- 22.00: „ESŐ RANCHIPURBAN” — A film Indiában játszódik és európaiak, valamint indiai bennszülöttek találkozásáról szól az elsősorú monszon-vihar hátterében. — Főszereplők: Richard Burton, Lana Turner, Michael Renie, Fred McMurray és Joan Caulfield
- 23.35: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

SZOMBAT

- 18.02: „A CSODALATOS VIRÁG” — Dokumentumfilm
- 19.00: SZÓRAKOZTATÓ MŰSOR
- 20.00: A SZOMBAT KIMENETELE — „A kucki chászidok” — Közreműködik: Miksi Varsaviak, Jákob Jákovson, Mose Bár-Juda és a Mágna-duo
- 20.20: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.00: „EUROVISION 1981” — Helyszíni közvetítés Dublinból a nemzetközi dalversenyéről. A résztvevő országok: Ausztria, Törökország, Nyugat-Németország, Luxemburg, Izrael, Dánia, Jugoszlávia, Finnország, Franciaország, Spanyolország, Hollandia, Írország, Norvégia, Anglia, Portugália, Belgium, Görögország, Ciprus, Svájc és Svédország. — Izráelt a „Hákol

ovér chábibi”-együttes képviseli Slomit és Juvál Dor, valamint Suki Lévi „Az éjszaka” című dalával (SZINES)

23.30: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

VASÁRNAP

- 17.30: Műsorismertetés
- 17.40: KIS LAK A PRÉRIN — „Emlékek” — (SZINES)
- 18.32: „HAZAMENNI” (V)
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: „SZÜLŐFÖLDEM” — Természetről, tájról és életmódszegről, - levezeti: Méir Sálév
- 20.52: KIRÁNDULÁSI TANÁCSADÁS
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „AMI A HIREK MÖGÖTT VAN” — Aktuális kérdésekről
- 22.05: LOU GRANT — „Csalás a laboratóriumban” (SZINES)
- 22.55: „PÁRBESZÉD”
- 23.25: BENSON — „Marcy vakációja” (A sorozat utolsó filmje)
- 23.50: Egy mondat a Szentírásból. ÉJFÉL ELŐTT — híresszefoglaló.

HÉTFŐ

- 17.30: ZENES MŰSOR GYEREKEKNEK
- 17.50: IZLÉS DOLGA — „A rablás”
- 18.15: Az új uttorói
- 18.32: Sport
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: „EZ A TITKOM!” — Fejlesztőjáték, levezeti: Tuvia Cáfir
- 20.30: „NYOLC ÉS FEL” — Kulturális és művészeti magazin
- 21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „A MÁSODIK ÓRA” — Az adás elején levetítik a „Szunyog” című filmet, amelyet Franciaországban forgattak és amely ki gnyol egy választásra készülő politikus. — Utána vita a stúdióban a filmről, politikusokról, választásokról és propagandáról. Levezeti: dr. Jicchák Roe
- 23.05: „SZERELMESLEVELEK A KÖLTŐHÖZ” — Rövid tévéri film, amely egy izraeli fiatal pár kalandjait meséli el
- 23.35: Egy mondat a Szentírásból. ÉJFÉL ELŐTT — híresszefoglaló.

KEDD

- 17.30: GYERMEKEK A NAGYVILÁGBAN (SZINES)
- 17.55: GYORSABBAN, MAGASABBA, ERŐSEBBEN — Sportműsor az ifiúsnak
- 18.32: RAJZFILMEK
- 18.45: UJITÁSOK ÉS TALÁLmányok
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: TŰZOSZLOP (XIV): „Az elfelejtett szövetséges” (1943-1945). A cionista mozgalom részt kíván venni a szövetségesek oldalán a náci elleni háborús erőfeszítésben és felállítják a Zsidó Brigádöt. Az ország kapui azonban továbbra is le vannak zárva — a Fehér Könyv alapján — és egyre többen vádolják Angliát azal, hogy emiatt ő is részese a zsidó nép megsemmisítésének. Az Écel fegyveres felkelést szervez s

miután nem hajlandók abahagyni azt, majdnem testvérháborúra kerül a sor a jisivban. Amikor a szövetségesek hatalmas győzelmével befejeződik a második világháború, a zsidóságot nem részesítik a győzelem gyümölcseiben. Ők voltak az „elfelejtett szövetséges” (SZINES)

21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN

21.45: KOL-BO-TEK

22.15: KÜLFÖLDI SZÓRAKOZTATÓ MŰSOR, Monte Carloból — Niel Sedaka, Loretta Sweet, a Hudson fivéreik, Johnny Broadway és mások közreműködésével (SZINES)

23.05: „A NŐK SZOBÁJA” — Új, három részből álló filmsorozat, amelynek középpontjában Meira áll, aki egész életében igyekezett kedvébe járni az öt körülvevőknek. Váratlan változás a házasságát okozza, hogy az asszony belátja, eddigi élete tévedés volt és új utakon kell járnia. — Főszereplők: Lee Remick, Pattv Duke Astin, Hová Felshuh, Col len Dewhurst, Lisa Palfkan, Christopher Pennock és mások (SZINES)

0.05: KÜLÖNLEGES ADÁS A HÍSZTADRUTI VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYÉRŐL

02.00: Fov mondat a Szentírásból.

SZERDA

07.00: KÜLÖNLEGES HIRMAGAZIN A HÍSZTADRUTI VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYÉRŐL

17.30: WALT DISNEY VILÁGA

18.15: Az új uttorói

18.32: Billy és Willy

20.00: RÖVID HIREK

20.03: „MORÁSA” — Mikor kezdődik az élet? — Ez a téma az adásnak, amely a zsidó hagyomány szempontjából világítja meg a magzatelhajtás problémáját

20.30: „A MEGLEPETÉSEK UTCÁJA KEDVENCET” Brooke Shields vendégszerelésével (SZINES)

21.00: MÁBÁT HIRMAGAZIN

22.00: „NAGYSZERŰ COWBOYOK” — Filmkomédia két vadnyugati férfiről, akik akaratos ellenére deklaktívák válnak a nagy városban. — Főszereplők: Jerry Reed és Don Selleck (SZINES)

23.35: Egy mondat a Szentírásból. ÉJFÉL ELŐTT — híresszefoglaló.

WIZO — HAIFA

MORIA 50.

1981 április 14-én, kedden délután 5 órai kezdettel

ELŐ UJSÁG

Előadók:

Eichler Chava,
Dick Edit
Bevezeti:
Halász Éva

Háziasszonyok: Bornstein Lili, Galanda Lenke, Halász Éva, Messinger Inci és Rákach Judit.

Mindenkit szeretettel várunk

1981.IV.2 5.

